

№88 Буйруктун көчүрмөсү

2-август 2022-жыл

Өмурзак Конурбаев атындагы

Самансур орто мектеби

“COVID” Инфекциясынын андан ары жайылышын алдын алуу жөнүндө”

Кемин райондук билим берүү бөлүмүнүн 28.07.2022-жыл №264 буйругунун негизинде

Буйрук кылам:

Билим берүү процессинин реалдуу режимде уюштурууда жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 11-майындагы №244”Коронавирус инфекциясынын жайылуу коркунучун азайтуу боюнча кошумча чаралар жөнүндө (COVID) токтому менен бекитилген Убактылуу санитардык-гигиеналык жана эпидемияга каршы эрежелердин жана ченемдердин талаптарын аткаруу максатында

- 1.Мектепте 2022-2023-окуу жылына карата иш-аракеттердин Алгоритми (тиркеме 1) так аткарууга алынсын.
- 2.Коронавирус инфекциясынын жайылып кетүү коркунучун азайтуу боюнча жергиликтүү саламаттыкты сактоо уюмдары менен тыгыз кызматташтыкта иш алынып барылсын.
- 3.Респиратордук оорулар көбөйгөн учурда райондук билим берүү бөлүмдөрүнө үй – бүлөлүк дарыгерлерге жана ата-энелерге (мыйзамдуу өкүлдөрүнө)токтоосуз маалымат берилсин.
- 4.Буйруктун аткарылышы тарбия иштери боюнча директордун орун басары А.Т.Кабылбековага милдеттендирилсин.
- 5.Буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө өзүмдө калтырылсын.

Мектеп директору

А.К.Молдокулова

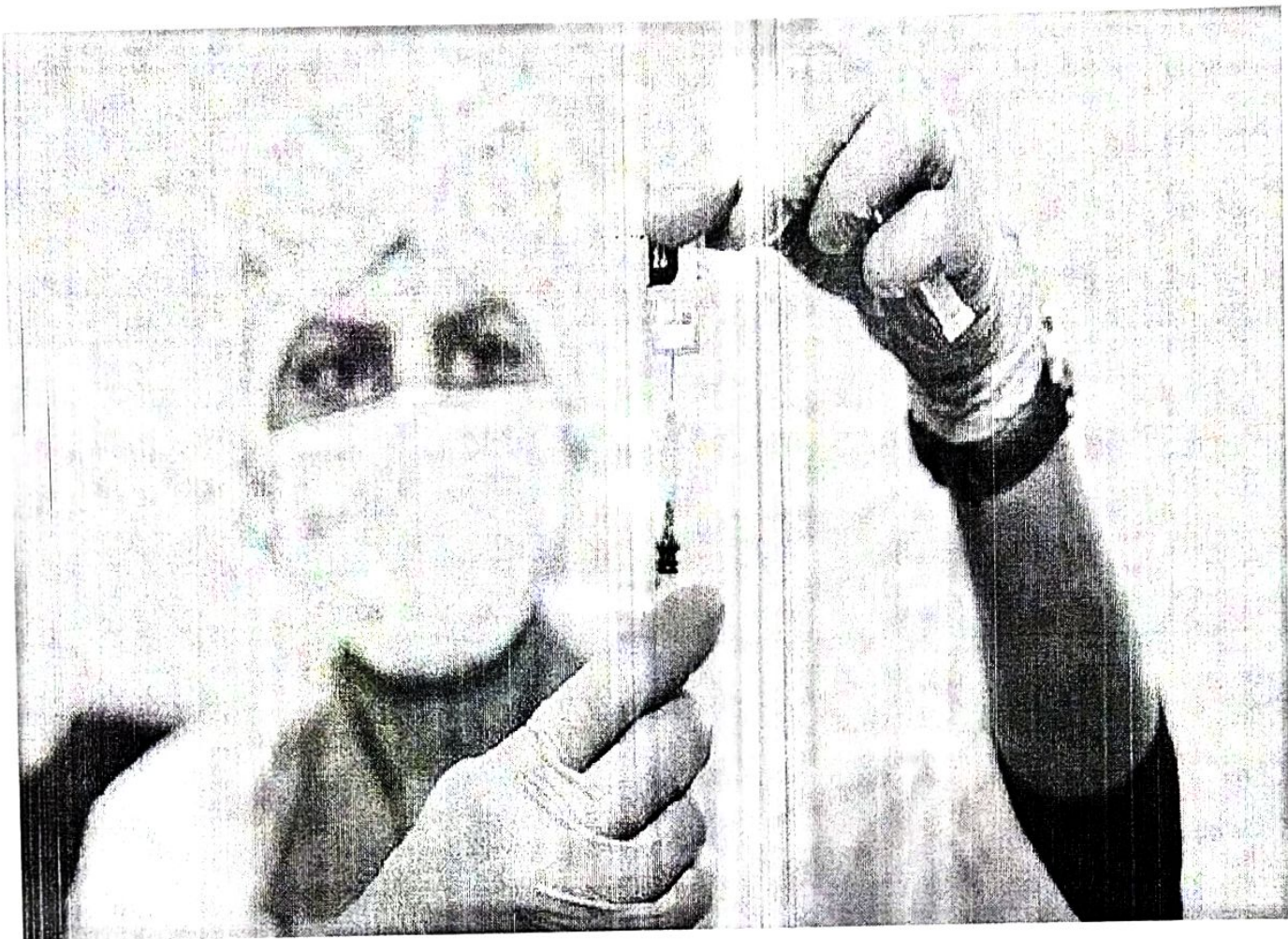
Бекитемин

Директор: Молдокулова А.К.

Омурзак Конурбаев атындагы Самансур орто мектебинин 2021-2022-
окуу жылында COBID-19 (о.э.Омикрон» В.1.1.529
штаммынын) инфекциясынын алдын алуу боюнча тузулгон иш планы

№	Аткарылуучу иштин мазмуну	мооноту	жооптуу
1	COBID-19 (о.э.«Омикрон»В.1.1.529 штаммынын) ин- Фекциясынын алдын алуу иш планы жана алгоритм менен мектеп жамаатын, окуучуларды тааныштыруу	Январь айы	Администрация
2	COBID-19(о.э «Омикрон»В.1.1.529 штаммынын) ин- Фекциясы боюнча маалымат беруу, бурчтарды уюштуруу	февраль	Тарбия завуч Класс жетекчи Фельдшер
3	Класстык сааттарды отуу, жат жазуу жазуу.	февраль	Класс жетекчи
4	Санитардык иштерди кучотуу. Класс кабинеттерди, фаелерди, ашкананы хлор менен жууп тазалоо. Эшиктин туткаларын суруп туруу.	Кун сайын	Класс жетекчи Техничкалар апозчу
5	Ар куну саат 12-00 чейин келбеген окуучулардын себебин билуу жана маалыматты Кемин райондук билим беруу болумуно беруу.	Кун сайын	Класс жетекчи Тарбия завуч
6	Окуучулардын тамак ичкен жайын, идиш-аяктарды хлор эритмеси менен тазалоо , гигиенаны туура сактоо	Кун сайын	Ашпозчу

ДССУнун өзгөчө кырдаалдар боюнча директору Доктор Райана Франс Пресс агенттигине :

Ооруунун оор өтүшү жана ооруканага жаткыруу жагынан алып караганда , бизде ушул убакка чейин бардык варианттарга каршы натыйжалуулугун далилдеген вакциналар бар.

Омикрон менен башкача болот дегенге эч кандай негиз жок-деди.Анын айтымында, алгачкы маалыматтар боюнча омикрон адамдарды коронавирустан Дельта же башка турлоруно караганда катуу ооруткан жок.

Өзгөрүүлөр болсо дагы , оор жеңил жагына тартып калды – дейт ал.

Тамак-аш азыктарынын коопсуздугун жакшыртуунун беш принциби (негизи)

Тазалыкты сактагыла

- Тамак-аш азыктары менен байланыш болоордо жана аларды даярдоодо колунарды жуугула
- Дааратканадан кийин колунарды жуугула
- Ашканага тиешелүү бардык эмеректердин үстүнкү бетин ошондой эле тамак жасоодо керектелүүчү идиш-аяктарды жуугула жана дезинфекциялагыла
- Ашкана жана тамак-аш азыктарын курт-кумурска, кемирүүчү жана башка жаныбарлардан сактагыла

Эмне үчүн?

Жерде сууда адамдын жана жаныбардын организмде кездешкен кетүүчү микроб организмдер ооруларды анык баса да, бирок көбүнчө жандуучу организмдерге таасир этпейт. Бир эле эгер ашканадагы микробдор тактайчалар аркылуу жана же колду кол менен тийип калганда, ашканага берилген тамак-аш байланышта болгондо тамак-аш инфекциясы пайда болуусуна жана микробдорду ташып келүүгө кетүүчү.

Чийки азыктарды термикалык иштетилген (бышкан) азыктардан

- Чийки эт, тоок эти жана деңиз азыктарын башка азыктардан өзүнчө сактаңыз
- Чийки азыктарды иштетүүдө ашканадагы аспаптарды жана жабдууларды, бычак тактайчаларды өзүнчө колдонунуз
- Чийки азыктар менен аралашып кетпес үчүн даяр азыктарды жабык идиштерге сактагыла

Эмне үчүн?

Эт, тоок эти, деңиз азыктары сыяктуу чийки азыктарда жана алардын суюктуктарында көрүнүчтүү микроб организмдер болушу мүмкүн. Аларды даярдоодо жана сактоодо башка азыктарга түшүп калышы мүмкүн.

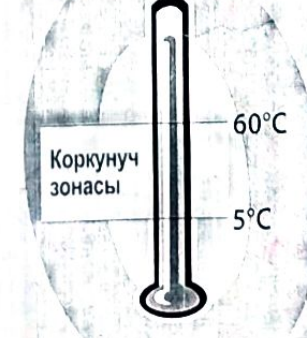

Азыктарды термикалык иштетүүдөн кылдаттык менен өткөргүлө

- Азыктарды, айрыкча эт, тоок эти жана деңиз азыктарын термикалык иштетүүдөн кылдаттык менен өткөргүлө
- Аларды даярдоо температурасы 70°C жеткенин ырастоо үчүн шорполорду жана куурмачтарды кайнаганга жеткиргиле. Эсинизде болсун даярдалып жаткан эт жана тоок этинин ширесинин өңү кызгыл эмес ачык түстө болсун. Мүмкүнчүлүк болсо термометрди колдонунуз.
- Даяр тамактарды, жылытмаларды жакшылап ысыткыла

Эмне үчүн?

Кылдаттык менен термикалык иштетүүдөн өткөндө, кайнатып, бышырганда бардык коркунучтуу микроб организмдер өлүмгө учурайт. Изилдөөлөр 70°C температурадан жогору термикалык иштетүүдөн өткөн азыктарды колдонуу коопсуз экенин далилдөгөн. Тамак-экенин далилдөгөн. Тамак-аштардын кээ бирлерине өзгөчө көңүл буруу зарыл. Булардын катарына эт фаршы, эт рулеттери, эттин чоңураак кесиндиси жана тооктун бүтүн эттерин айтса болот.

Азыктарды коопсуз температурада

- Үй температурасында, жылуу жерде даяр тамак-ашты эки сааттан ашык калтырбагыла
- Тез бузулуп кетүүчү жана даярдалган бардык тамак-аштарды узакка создуктурбай муздатуу зарыл (температура 5°C төмөн болгону жакшы)
- Даяр тамактарды дасторкон жайылып бүткүчө ысык бойдон кармагыла (60°C дан жогору)
- Тамакты муздатыкча болсо да көп убакытка чейин сактабагыла
- Азыктарды бөлмө температурасында эритпегиле

Эмне үчүн?

Бөлмө температурасында микроб организмдер тез арада көбөйүшөт. Температура 5°C төмөн же 60°C ден жогору болсо көбөйүү процесси акырындайт же токтойт. Кээ бир коркунучтуу микроб организмдер 5°C төмөн болсо да көбөйү алышат.

Коопсуз суу жана коопсуз чийки азыктарды колдонуу

- Таза сууларды колдонунуз же аны тазалаңыз
- Пайдалуу жана жаңы азыктарды танданыз
- Коопсуздугун жогорулатуу максатында иштетилип чыккан, мисалы, пастеризацияланган сүт сыяктуу азыктарды танданыз
- Жашылча жана жемиштерди өзгөчө чийки бойдон колдонууда жакшылап жуугула
- Сакталуу мөөнөтүнөн өтүп кеткен азыктарды колдонууга

Эмне үчүн?

Чийки азыктар, суу жана муздаарда да коркунучтуу микроб организмдер жана химиялык заттар болушу мүмкүн. Бузулган же көгөрүп кеткен азыктарда уу заттар (токсиндер) пайда болот. Кылдаттык менен тандалган жана таза жуулган же тазаланган азыктар ден соолук үчүн коркунучсуз.

Билүү = Алдын алуу

Сактануунун жолдору

Коронавирустун омикрон штаммы

Коронавирустун омикрон штаммы менен ооруган бейтаптарда көбүнчө пайда болгон биринчи симптом — бул эч кандай себепсиз карылдаган үн.

Экинчи стадиясында ангина болуп, мурундун бүтүшү пайда болот. Көптөгөн бейтаптар белинин оорушун, дене боюу ооруксунушун, башы ооруп, тез эле чарчап калуусун айтып, дагтанышат. Ошондой эле түн ичинде тердей беришет.

Омикрондо адатта 38 градуска чейин дене табы көтөрүлөт. Бирок, ал узакка созулат. Omicron coronavirus штаммы катуу респиратордук оорулардын классына кирет. Симптомдору 3-5 күндө эле пайда болот. Жалпысынан алганда, оору сасык тумоо сыяктуу өтөт. Бул оору иммунитетти начар адамдар үчүн коркунучтуу. Рак, жүрөк өнөкөт оорусу, өлкө, дем алуу органдарынын оорулары, кант диабетти жана башка оорулар менен ооругандар үчүн бул оору оор болушу мүмкүн.

Омикрон штаммы башка коронавирустарга караганда жети эсе тезирээк жайылып жатат.

Көптөгөн бейтаптарда оору жеңилирээк, бирок жаңы штаммдын коркунучу тез жугат. Эгерде өтө тездик менен жайыла турган болсо, саламаттыкты сактоо системасы үлгүрбөй калышы мүмкүн.

Өзгөчө өнөкөт ооруусу барларга, эмдөөдөн өтүү сунушталат. Мындан тышкары, санитардык-эпидемиологиялык алдын алуу иш-чараларын унутпаш керек. Беткап кийүү, антисептиктерди колдонуу жана колду жуу, аралыкты сактоо өңдүү алтын эрежелерди сактоо зарыл.

Кыргызстанда коронавирустун “омикрон” штаммы катталды

Анын белгилери кандай?

Омикрон штаммынын алгачкы белгилери коронавирустун башка турлунөн айырмаланат. Бул тууралуу Республикалык жугуштуу оорулар ооруканасынын башкы дарыгери Гулжигит Алиев айтып берди.

Өзүңзду алсыз сезип, булчуң эттериңиз ооруп жатса, бул коронавирустун омикрон штаммынын белгиси. Мындан сырткары тамак ооруп, ундун буттуусу, кургак жөтөл, баш оору, жүрөктун каттуу согушу, дененин жанчылып оорусу сыяктуу белгилер байкалат.

Бул коронавирустун өтө оор туру. Башка штаммдардан айырмачылыгы жыт жана даам сезуу сезимдери сакталып калат, -дейт адис.

Ошондой эле омикрон штаммына далдыккан адамдар өз алдынча дарыланбай дароо дарыгерге кайрылуусу керек экендигин кошумчалады.

Кошуналар минтип айтты эле, бул дарыны ичиптир деп өз алдынча дарыланган туура эмес. Бизге келгендердин көбү келгендердин көбү 15-20 күнгө чейин уйундө дарыланып, убагында дарыгерлерге кайрылбай жандандыруу бөлүмүнө жатып калган учурлар болуп жатат.

Ошондуктан жогорудагы белгилер байкалса, тез аранын ичинде дарыгерлерге кайрылып, алардын көзөмөлүндө болуу керек

Омикромдун симптомдору кандай?

Суранбаевдин айтымында ,омикрондун негизги симптомдору:

- *Баштын катуу оорушу*
- *Алсыроо,шалдыроо*
- *Денедегу булчуңдардын, айрыкча бел булчуңдарынын оорушу*

Ошондой эле тункусун тердөө , чучкуруу,ашыкча чарчап- чалыгуу дагы байкалат.

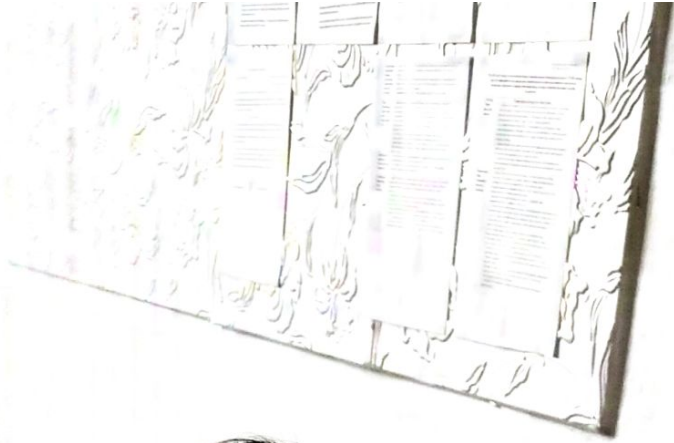
Омикрон менен башка варианттардын эмне айрмасы бар?

Омикрон дуйнөнү чочутуп жаткан себеби бул вирус Кытайдын Ухан жергесинен чыккандан бери болуп көрбөгөндөй өзгөрүүгө дуушар болгону.Демек , тупку вариантын колдонуу менен жасалган вакцина анчалык деле таасирдуу болбой калышы ыктымал.

Омикрон вариантында мурда байкалган жана байкалбаган ар турдуу мутацияларды камтыйт.

Эң эле орчундуусу вирустагы учтуу протеиндерде.Коомчулуктун көңүлүн бурган да ,көптөгөн вакциналардын көздөгөнү да ошол.

СЭС:

Сохранение биологического разнообразия и устойчивое управление живыми природными ресурсами

Охрана и сохранение биоразнообразия и среды обитания.

Применение систем мер снижения рисков, негативных последствий и осуществление проектов, которые могут воздействовать на биоразнообразие.

Электронная почта: office@ses.gov.ru, телефон: 8 (495) 110 11 10

Инка

